

WRANGEL, ERIK
HELLBERG, JONAS

**Swea rickes tilstånd uti ett kort begrep
sammandragit och forestäld åhr 1756./(J:
Swedenschiöld.) [Christiania, Berg.].**

Kristiania
1756

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

1756

EX. B

Polit.
S.
(1756)

1700-1829

Sweda Rikes
Tillstånd

uti

ett kort Begrep samman-
dragit och förestäld

Åhr 1756!

af Wrangel, E.

Det skulle wäl ingen kunna
foreställa sig annat / än at
Swerige nu måste wara bragt, om ei
till en fullkommelig Sällhet, At minstone
till et dageliget förkofrande, när man besinner följande blida
Omständigheter.

Wij hafwa ägt mer än trättio Åhrs Rådrem, at i
Anledning af de Upplysningar, hwilcke mogen Efferttaelca
och Förfarenhet plåga meddela, gifwa Wårt Regeringsått
det allra bästa Skick man förmår t uppfinna; emedan högst
Salig Hans Majestät, under dess långwärtige milda Rege-
ring, lämnade Ständerne all Frihet, at stadga och förordna
hward de någonsin för godt funno.

Sådant allt är af Wår nu Warande Allernådigste
Konung gillad och stadfast, säwel genom dess Ed, som änu
mer, genom dess medfödda Trofasthet och Redlighet, hwilcken
binder honom till at, oruggeligen, blifwa wid sine gifne Löf-
ten och Försäkningar.

Wårt Konungahus är försedt med sådane Printsar,
som genom Kropps fåzring, böyelliga Stannen, och dageligen
tiltagande oförlitnelligt Sö:plånd, utlofwa till Swea Rickets
kräft.

kräftigaste Underföd, en, Intet mindre ärerik, än långwa-
rig Konunga ätt.

Den öma och mångfaldiga Omsorg, Deras Majestäter
blittills anwänt, til dessa Prinsars i förlikueliga Uppfostra-
ttänar til en hugnelig Underpant, af Wår nu wärende Må-
dige Öfwerhets Riårlet och Försorg, för detta Land, hwars
Wälfstånd är förknippadt, med Deras Varns och Varna-
barns Sällhet och Ansende i alla Tider.

Detta adla Tackbeger har Hans Majestät wid flera
Tillfällen ådagalagt, och Skändligt wist sig berögen, at upp-
offra, til Rikets Förföring, såwål med oss och på Nådets
tråga Anbållen för några Åhr sedan ossagte Kwenigela
Arferätt til Herrtighömmet Hollsten, som i alla andra fö-
rekommande Wähl.

Sådan alt, jemta de öfriga oräkneliga och oskattbare
Dygder, samt Kungelige Egenskaper, sem, långt mer än
Crona och Scepter pryda Deras Majestäters böga Personer,
kan ej annat än beweka hwar redelig Man och Under säle, til
hertelig och innerlig Talsambhet, emot den allmæktiga Gu-
dens Welgärningar, som begäfwat oss med en Öfwerhet,
hwars Lile alle Länder sig önska och gansta få lära någon-
sin kunna bekomma.

Detta oaktadt, wåste Wij förfara, at Riket alt mer
och mer förfaller, uti Dordning och Elände, som oss så
tiltager, at på hwar Sida man wänder sina Ögon, kan
Hertadt näppeligen bära all den Sorg, som Allr ähbetens
Tillstånd uppwäcker.

Sweriges Gräntför hafwa icke, på några Åhr tilba-
kas, warit så inskränkte som de nu äro, sedan Wij genom et
utt Öfverstånd börjadt, och öfverwärligen infördt Krig, så lo-
radt en gansta betydande Dehl af Finnland, med den sakra
och fördelaktiga Gränte, som Wij wer förudt inehade; Wid
huelket Tillfälle, Wår Missning hade, twiswels utan, bliffwit
än,

ännu förr, om ej Guld wärdt de Dävaras Öbermyndare, och sånt
Och Wår nu warande Allernådigste Konung, genom hwars
Wal til Tronsföljare, Wi wunno en anständigare Fred, än
några Wapen hade, den Tiden, kunnat förskaffa Och.

Kort därefter afgjordes Äfwen Grånse Skilnaden med
Dannemarek, i al Stillhet, til Rikets första Samfund, då
med beråde mod, på den sidan, stora tracter blefwo bortskienkte.

Således er nu Riket Annpadt innem så Åhr både til
Öster och Väster.

Ifrån den olycksfalliga Strid, då detta nyssnämde Krig
företogs, har Wårt Land aldrig kunnat återwinna Krafter.
Tretten År äro snart förflutne, sedan Freden slöts emellan
Ryssland och Swertige, och under hela den Tiden hafwa Wi
sedt dageliga Tillökningar af Skatter och Utgifter, så at,
under häftigaste Krig Lågar, woro aldrig dylika Wålagor
bekante. Den Fattigas Lidande ökas Äfwen af den bedröf-
weliga Öfvertygelsen, hwar och en måsta hysa, at innan
kort blifwa ännu mer betungad. Sådant har nu flera Åhrs
Förfarenhet lärde Och, at med Wisshet förutse: Ty Wi må
tråla så mycket Wi kunna, tillager likwel Rikets Skuld
hwar År, och så ofta Ständer komma tillsammans, widkten-
nas de alltid en anseentlig Stats Brist eller at Utgifterne, til
flera Tunnor Guld, öfwerstridit Rikets Inkomster, hwilket
dels med nya Lån, dels med nya Påfund och Contributioner
måste stoppas.

Fundamentale Lagarne eller Regerings Formen, Kon-
nunga Försäkran, och de öfriga Stadgar, som stola wid Rikets
Styrrelsen lända til Rettesnöde, wrängas och förtrydas wid
alla Tillfällen. Deras Innehåll skällas uti en sådan Öwisshet,
at Riket regeras, den ena Tiden på ett sätt, den andra
Tiden på ett annat. De samma Satser och Steg, som i
Dag wistwa pryada och för höghlöfswärde aktade, lastas nå-
gon Tid här efter, såsom det olagligaste och otillbörligaste.

Spilt och Denighet uppelbar Undersåtarena, emot hwar andra, och Rikets Dagar hållas i sörsta Ordning. Landets Wälgång föres där altid i Munnen, men Siernalgarne soffta på helt annat. Där tållas om Macht, Myndighet, Anseende, Rikedomar och stora Inkomer fier, enskilda Personer emellan, Skamlösheten blifwer belönt, och Ofskulden förfölgd. Den som wil föreställa Rikets Behof och sant stoltdiga Tillstånd, måste tåga för en Mångd Skrikare, hvilcket hwarja hwarecken Kunskap, Sörfarenhet eller minsta Stygghet. Om nå jon yrklar på råckenstaper för Rikets Medel, afwisses han som en Förrådare, den der will uppenbara Rikets Hemligheter, och dymedelst föra det i Wåda. Wördmod för Ofwerhet kallas Benågenhet till Erådrom och så widare. Inngen Säkerhet finnes för dem som ey förmod sätija, Ed, Plite och Samwete å sido. Riksdags Fullmäktige uttagas och afsändas, til at, som frle Wån, på bestledeligt wiß, yttra, å egne och heimmawarandes Wågnar, siwa wålmente Landtar; men all Deras Rättighet förswinner, emot den Samman-gaddning, som de finna för sig. Deras Trohet emot Gud och Ofwerhet, Deras nit för det Almånna, och Walsamhet för Undersåtarenas sanstuldiga Förmod, belönas med hårdaste Medfart, de bastas, de blindes, de måste utt et gruswelligt Fångelse förfara, at den Frihet och den Säkerhet, som de hade bygt uppå, war ey annat än en Mun ful af Wåder, och de låra omsider se sig utmärkte, såsom Förrådare, ja kanske på det grymmaste och neftligaste straffade.

Konungen som hade trodt, at Fundamentale Lagarne tillade honom någon sådan Myndighet, hwarigenom han, ochså för sin Del, kunde befrämja sin Cronas Anseende, samt Undersåtarenas Trygg och Säkerhet, finner sig på en gång beswåadt allt Deltogande uti Regeringen, ehuru Regering Formens Tittonde s tydeligen stadgar, at alla Hans Rättigheter skola wars heliga och ornggellte.

Han gör hos Ständerne, uti de Allranädigaste och höfeligaste Ordafätt, som någonsin en Konung, brukat, emot Undersättare, en oskyldig Förfrågan, angående Rådets Förfarande, och nämner i lindrigaste Mätto, huru högt det gått honom til sinnes, at blifwa af Herrarne, med grofwa Utlatelser, och oförtienta Beskölningat, wid alla Tillfällen bemödt. Här uppå bekommer han af Ständerne, i skället för underdånigt Svar, en hård Förestälning, som gillar allt Rådets Förfarande, kastar omkull hwad, uti dylika Mål, wid 1739 Års Riksdag, blifwit beslutit, drager, utur Konungens skrifft, et Förgifft som där icke alligen aldrig finnes, tillwiter hanom, twilke emot hwars och ens Samwetes Wittnesbörd, at hafwa brutit sin Ed, skäl Riket uti Wäda, och i Brift af Urskillings Gärwor, hördt oförståndige Rådskiffware, med flera dylika Öddigheter som Riksens Ständers Uttrande uti November Månad förledit Åhr, tydeligen innehåller, och emot hwilcket Baron Reuterholm, och Amiralitets Capitainen Leyonsten, tillgifwit til Riddarhus Protocollet ganska mogna skrifftliga Påminnelser.

Konungen låter höra och examinera Cron-Prinsan, uti Ständernes Deputerades Nirwaro, på det de, af des gjorde Framsteg, måtte dömma, om den Sli och oförtrotta Wöda, som, til den unga Herrns Handedande, blifwit uppeffrad. Uti mer än hundrade Personers Nirwaro, wiste Hans Kongellige Höghet otrolige Prof, af Förstånd, Wittelhet, och Lärdom, och war wid tjo Åhrs Alder, widare för sig kommen än de fläste kunna wara wid tiuga Åhr. Man såg Gladie Tårar, uti store Delens af Åhrarenas Ögon, och den som ett hyste ett, uti Onsko och Bitterhet, aldeles förhårdat Hierta, kunde ej annat än röras, til Förundran, öfwer Prinsens matlösa Förmåner, til underdånig Erklänksamhet, emot Deras Majestäter, och i Synnerdet emot Drottningen, som, genom sin trägna Omförg, fört Hans Kongellige Höghet så wida,
samt

samt til Winstap och Benågenhet emot Dem, hwilcke warit
Hennes berömmwårda Wårcktyg; men i dess ställe, Wisse Ri-
fens Ständer sig intet allenast obenågne at yttira den sågnad,
denna hugnelliga Ad borde föda uti hwar trogen Underfåtes
Sterta, utan försoro så emot de Personer, hwilcke til öfwer-
hetens besynnerliga Nöye, och Printsens otroliga Förkofran,
wid Uppfostrings Wårcket, brukade blifwit, at de af deras Em-
beten förlustige gjordes, och en af dem Åfwen tvingades, at
utur Fångelse swara til de falska Beskylningar, som et nedrigt
Hat, och en straffbar Åfwind, til hans Fördårf uppspunnit.
Deras Stållen uppsoltes, emot Hans Kongelike Majeståts
Willje, af andra, dem Herrarnes Anhang fant, til deras Åf-
figter, tienlige, så at, i det Målet, uppenbartigen handlades,
twårt emot Regering Formens Credte S hwarförutan, lika-
ledes samma Anhang gjort et alt för dierft Inbrot utt Re-
gering Formens Tugende S då de til Wållat sig Mått, at
utse Personer til Uppwåkning hos Printserne.

Sådant alt måste Hans Majeståt lida, samt med in-
nerlige Sulningar ståda sin dygderika Samåls Lårar, ut-
präskåde af det Misånöye som Underfåtarens, emot Henne,
bewiste Otacksamhet, Åfwillja och Fådrakt, httintils Åståd-
fåmmit. Han måste åshåra den Klagan och de ömcketlige
Sorge Betngelser, hwarutinnan Hans spåda Printsar, Swe-
riges tillwårande Hopp, utbrustio, öfwer thet Fårttyck, som
dem uti deras åskåde Låromåskares och Handledares Perso-
ner öfwergeck, han måste se sig betagen den Råttighet, som
Guds och Menisklers Lag honom tillågger, at råda, Åttin-
stonne inom sitt eglt Hus, och bestyra om sina Barns Upp-
fostran, hwilcket en den ringaste af Hans Underfåtare nekås
kan.

Swad här anfårt blifwit, ttenar endast at bewisa, huru
uppsårandet er, i Ånsende til Hans Majeståt, wid alla Til-
fållen. Hwaraf råttståffens Swenska Mån, må rådna, om
Kong

Ronungens Hierta kan annat än blöda, öfwer Hans närwa-
rande Tillstånd, samt om han icke nödgas, med Anger och
Bedröfwelse, erhindra sig den Stund, då Han, til Sveriges
raddande, förbytte den sälla och stilla Refnad, Han förde uti
sitt Fosterland, emot en så tung, beswärlig, och, för Honorn
w. inbegerliga Crona, den Han bär, såsom ett Syndastraff, och
en som ett Årebeckan; Hans egit Lidande går Honorn tillwel
mindere til Sinnes, än det Betryck hw arutinnan Hans Un-
dersåtare sig bestinna, hwilcka förgäfwes wända deras Ånge-
fulla Ögon til en Ronung, som sättes allt mer och mer utur
Stånd, at förekomma samt undanröya de, i alla Wärd och
Delar af Riks Styrelsen, inslungna Missbrul.

Ingen är som icke wet, huru Rättegången handhafwes
i Landet, at Mutor och Gåfwor uppwäga de bästa Stäl,
samt at den Fattiga, som ingen Ting kan widerwäga, är
nästan alldeles förment, at, med Hopp om Framgång, full-
följa sin rätt, utan blifwer, af den rikare och Mächtigare,
alltid undertryckt.

Förordningar göres mer til Inwånarens Fördrif,
än til deras Upphålpande, de tlena endast, at öka Menighetens
Cwång, inskränka des Wärling, och nödga den samma, at bi-
draga til några få enskilda Personer (Blodigars) Wärlwäja
och öfwerflöd, i Synnerhet som större Delan af dessa För-
ordningar, intet effterlefwas af dem, som räknas ibland de
Betydande.

Handelen är nu brakt på den Fot, at all fördelaktiga
rörelse, inehafwes af en eller annan Grosriäktiga Borgare,
ja Äwensledes af alldeles obehörige Personer, de ha söla då,
med al Makt, at bygga deras Uppkomst, på de fläste Borga-
renas Fördrif och Undergång, utan Affcende på Billighet;
men endast på egne Behof, dem en sådan tiltagsen Hand-
lande sträcker så wida, at han näppeligen nöyer sig med en
Surstellig Refnad.

Manufakturerna, till hvilkas Underkåll, hela Landet med
dyraste Räkning skal på mångahanda sätt, biträga, Gro-
ntet hos Os Inrättningar till Försökets Behof, utan Tacke-
mantlar, under hvilka man må kunna handhafva en an-
seelig Public Cassa, och utdela Penningar Åt dem som giora
Riket minsta Tienst eller Nytt, hvilcket emedertid liden, af
en otrolig Dyrhet, och förses, till storre Deten, med obugeligst
Kram.

Allmog i Gemen och helst utt Bergslagen får oftast
intet nytta till gods, de dem, af forna Konungar, föruntet rät-
tigheter, Privilegier, och Förmåner. Bergsmännen blifva
af Bruks Patronernes Inkræktande, och såwel Bergs Collegii
som andra högre och lägre Embets Måns otillbörliga samt
olageliga Medfart, grusweligen förfortelade, och försatte, utt
hårdare Twång, än någon Frälsebonde. För deras Arbete
och Järntillwärdningar, niuta de ganska liten Betalning, så
at en sådan Bergsman, måtte innan fort, gå både i sin löh och
fast Egendom, så framt han ev woll besittia och bebo den sam-
ma, under swåra Wilkor, såsom Dagelarl eller Kälare, för
någon, wara sig Bruks Patron, Präst eller annan Stånd
Person, hwars Träl han då är, med Lustu och Wærn, tulla
Liden, af hwilket Årwen hånder, at Cronan får, till sine In-
tomsier anseentligen lida.

Den som inehafwer ett Embete, af twad Bessaffenhet
det och wara må, han föreskr det samma, alt efter egen Höf-
else, entingen samt och försumeligen, eller med otillbörlig Fådh-
het och Högmödet, eller förnöwer han endast då wolle sin Enäll-
het och Styrighet, utan at besinna, at menige Måns Bessä-
hör wara hans förnämste Ögnen ärcke, samt utan Frucktan
för Tilltal och Ansvar: Ty fastän Wångden af orättfärdige
Embetsmän är orättelig, hör man utwål sällan eller aldrig
någon af dem blifwa nåppt, för sådane Bessä, öfwer hwilka
den Fattiga dageligen qwidder.

Mindre för Sveriges Säkerhet, än i Uppsåt af oroa
fredsamma Orannar, anlågges widlöfftiga Fästningar, till
hvilketas försärdigande många Tunnor Guld af Riket
M del anslås, och användes med en sådan Hushållning, af
det måsta af dessa Summor förslöses, eller delas emellan dem
som öfwer detta Arbetet skola hafwa Besäl: Emedlertid
tager Bönaden aldrig Andra, utan drages ut på Liden, och
måste Tillslut alldeles utarma de Skatt dragande Borgarne
och Allmogey.

Beständige Hörelser af Manskap och Ährliga Trans-
porter till Finland, och till backas igen, sända Äfwen Landet
till ötrolig Kostnad och Olägenhet: men allt detta kunde ändå
fördragas, om intet Wi ännu dess utem hade af fructa, det
Sverige, som nu kommer af sända, både Sklepp och Man-
skap, till Frankrikes Tienst, blifwer dertigenom inueriad utt
ett Krig med England, hwars Störmakt wida öfwerträffar
allt hwad både Sverige och Frankrike, i det Målet Ättad
Forma kunna, hwaraf ibland andra oräkneliga Olägenheter,
den wässa blifwer, at Engländerna lära uppsnappa alla
Fartyg, som skola före till Sverige, både Salt och andra o-
umgängeliga Waror, hvilcketas Förlust skulle bringa Landet i
allmän Nöd: utom det at Wi härwid Äfwen löpa den
Fara, at kunna komma i uppenbar Fetgd med Ryssland, de
Engelstes förtrognaste Wänn och Bunds-förwant, då, det
redan nitblättade Frankrike, skulle wara lika oförnöget, som
det 1743 war obenägt, at giora oss det ringaste Bitråde.

Således hafwa de Swinska nu på en Tid förlorat
Provincier eller Land, Folk, Wissand, och derjemte det Tap-
perhets Namn, som Wära Förfäder, under Swea frimodiga
Konungars, segerfälla, Införande, med mycken Blods Ut-
gintell, dyrt förwirswat. Detta, tillika med Wår, dagell-
gen tillagande Maklöshet, har den Wärcan, at Wi nu
äro de sammas Ärlöwe, som, tillförende, bäswade för det
Swinska Namnet.

Här hafwen I mina Landsmän, obernägde Sanningar, söga behagliga af afhöra; men ganska nyttiga at befinna, Sanningar som förefälla Eder en liten Del af de Olyckor, hwarutinnan Riket är råladt. Den där will erhin dra sig, hwad han i sådana Wähl, af egen Sörfarenhet noga wet, kan beklageligen finna, at här ganska mycket är förbigångit; men at upreppa allt, wore en Omöjlichkeit, och i des Ställe synes angelagnare, at nu, utan widare Upphöll, tillse, hwad Roten och Ursprunget må waru, til denna allt för beklageliga Ställning.

Thuru man skulle willja bemöde sig, at undandöjja råtta Sammenhængen, så stadnar likwål Skulden på Wåra myndiga Herrar, eller de så kallade Rikens Råder med allt Deras Inhang.

Sedan de omsider delt Riket, sine emellan, så måste Wår Möda och tråagna Arbete besörda Deras Bigränsligheter, Brakt och Nöyen. Genom Wår Armod och Uslighet, äro de rika og öfwerdåwige, de Heders Ställen som de til sig rucke, låsta Os Wår Wälfärd, och Swertige har betalt, deras so kallade Rang, med förlust af allt Anseende hos främmande Mæcter.

Såsom ufsörskämde Ynglingar hafwa de flästa af dem Ellfwit fram, utan Surtkast, utan Sörfarenhet, och utan annan Skicklighet, än at, igenom Illarey, winna Deras Andamål. De hafwa sålt både sig och Os til en Utlånst Potentat, som förstår, at smuckra Deras Fångar och Hregtrughet, samt at förnöya Deras Penninga Snålhet. Hwad detta Hoff, til Herrarnes Winmande använt, blifwer rickeligen ersätt, genom de Steg som dessa leda Wårt Fädernes Land uti. Låt om Os tala rent ut mina Landsmän: Ty hwarföre skulle den Blygd och Skymf wara Os emellan en Hemlighet, som, i andra Länder, är af hwar Man kunnig, hela Wårlden har sig ju bekant, at Wårt senast Krig intet war

börjat i annan Affigt, än till Befordran af Frankrikets Fö-
rehafwande i Ryfka riket, som Ryfsländ älsst hade kunnat
hålla till bakars, så at allt hwad Wi den Sängen måste lida
och förlora, både uti Penningar, Manfkap, och Land, war et
Offer til enfrämmande Maktis Förmån.

Wi hafwa affstått til Danfka Cronan, hwad den sam-
ma wid Gräntse Skilnaden åskade, samt förmådt Wär Al-
lersådigste Konung, at då, såsom Cron Prints, twårt emot
Sweriges Lag och med honom gjorde Förbehåll, öfwerlemnna
des Arfs rättigheter, til Herrtidomet Hollsten, åt Konungen
af Danmark, och detta allt, til at spara Frankrikets Pung,
som älsst med reda Pünningar, måst bewela Danfka Hof-
wet, at ingå med sig uti samma Förbindelse, hwarutinnan
Swea Rike redan war inwecklat.

För Frankrikets Affigter, har Finnska Fästnings-Byg-
naden blifwit anlagd, ja Ufwen på Frankrikets uttrefteliga
Zuffawalle, uti hwilket Årende, en Frans General, wid Namn
Latoche, för några År sedan egentligen blef blitsänd, då man
deraf kunde döma och se, huru Herrarne hade underkastade
sig et främmande Ock, så uppenbarlig n, at Konungen af
Frankriket trodde sig besogad, såsom en öfwerwinan och Hus-
bonde, at hålla Wederbörande til Sulboden, af hwad han
Åkundade.

De flitiga Transporter som göres til Siamland, hafwa
förnämligast den Nyttan, at Ryfka Hofwet alltid, må tro
sig wara, å wår sida, uti Osäkerhet, och således intet wåga
blanda sig uti något, som är emot Frankriket, hwars Förmå-
tenhet nu Ufwen kräfwer den Undsättning af Slepp och
Manfkap, som hos Os til redes emot England.

Huru mycket Pünningar Frantsosen, för allt sådant,
lemnar uti Swerige, kan man ej til Pricke weta; men at
Cronans Esbor ganska litet fördelas, af Franska Medel, det
är, bekant: Ty Swerige har för alle sina Köreser och al sin
emot

Rostnad, dessa Åren, näppeligen utslitt mitt än fiendebekken emot det som Danmark, af Frankriket bekommit: Det, enda som Wi på vunnit, är, at hafwa Gräfsaube, Prinslande och råðande Herrar.

Om de här med endå tvoto förnögdhe, kunde Wi slatta Of lyckelige: men de vilja ännu draga Förman af al annan Winst, uti Riket, hwars Härligheter, gifwes till Sköfings It Deras Anhörige samt Wänner, som äro i Besittning af Banqve, Ständers Contoir, Manufaktur Medel, Järn Contoir, de oräkneliga Summor, som under Sken af Fästnings Byggnader förskingras, och flera dylika Förråder, Iwarittunnan Rikets redbaraste Inkomster äro sammendrague. Här tillkommer ännu andra Inrättningar, såsom Tull Societen, Privileger til wisja Handelsarenar och flera dylika Utvägar, hwarigenom de och Deras Tillgifne, stols på Allmänhetens Rostnad nituta dräckiga Inkomster.

Rikets, så höggra som lägre, Embeten och Elenster wäfle, effter Deras Smak och god Lycke, utpränglas till sådana, som äro Dem angendama, och redobogne, at för Affigter förgåta både Åra och Samwete: Men emedan Hans Majestäts rättwisja, uti denna onda Omständighet, kunde ännu wara til något Hinder: Ly hafwa de uppletat gamla twe-tydliga Bref, som de sielstwa aldrig påtänkt förän nu, då de wore hugade, at dermed bry Deras Konung, De hafwa i Hemlighet utvärdat sig, under sednare Rits-Dagar, utaf Wisja Deputationer, örmliga Förklaringar, och när detta turet warit tillräckeligt, hafwa De Wridit, Wrängt, och til sin Fördel förtydt, de allra klaraste Lagens rum. Med sådane Wapen, hafwa De gät Hans Majestät emot, samt Welat betaga Hanom alt Tillfälle, at befordre erådughe och redelige Swänsta Män. Och enär Konungen, som sunnit Dem utan giltige Skäl, hysa Hat och Bitterhet till somlige, och en otillbörlig Bismägenhet emot andre, welat mer af en

Saderlig Æmhet för Undersåtärerna, än af Hrå till Mækt och
Willde, låta, på samma sätt som högst Sattig Hans Maye-
skät det flera Sångor gjordt, sådanne, emellan Honom och
Rådet, twistiga Mål wila, til Rikssagen, i Förmodan, at
Ständerne skulle sig häröfwer, med någon Billighet utlåta,
så hafwa Herrarne därfore öfwerfallit Honom, genom de
allra lögnaktigaste och skamlöfaste Föreweltelser, hotat, påckat,
trugat, och wlat aftwinga Hanom Samtycke och Bifall
til det som Hans Mayeskät fant stridande emot des Ed,
Samwete, och all Naturlig Billighet.

Enär den, af Wår, med Sorgen öfwerhopade, Konung,
länge efterlångtade Ständers Sammankomst, omsidor tima-
de, hade Herrarne så föranstaltat, at på goda Skäl, intet
Åtning gafs, utan de blifwa bibehållne, uti hela Deras
huitatis selfwagne Mondtighet.

I mine Lifare, som hollen före, at I, under en fast och
öruggelig Lag, ägen Bekend til Lif och Wälfärd, låten nu
rätta Eder: I hafwa ingen annan Lag än Herrarnes Wil-
lja och Godtycke, hwilcka utan Blyghet frampa de allra
bestigaste Stadgar under Fötterne, endr De intet wilja gjöra
sig den Modan at låta ändra dem, effter Omständigheterne.

I som lefwen uti den öfwerlygelse, at I ären säkre om
Eder Egendom, faren intet längre wille, han är uti Herrar-
nes Händer. De upphafwa Hyrtjo Hrs Faste-bref, de låta,
om det faller dem tum, min Granne och Nabo, under hwad
Förwändning han upphinna kan, drifwa mig utur min rätt-
måttiga Besittning, som det skedd wid Tillfälle af ett Skat-
telöps, hwilcket bewilljades för någon Tid sedan, på Crono
hemman, dem Åboerne årbödo sig at inlösa; Men de wälse
icke desto mindre gå från Hus och Hem: Ty de woro Bön-
der, och hade för sig intet annat år rättwisa och 1723 Hrs
Skattelöps Förordning; hwarcimot den andra Rödparen
war en Embets Man, som ägde Herrarnes Gunst, derfore
skulle han nödwändigt wäna.

J som inbillen Eder at de dinga Pålager, hwilcke J med största Müda, Swett och Arbeite, måste utslägga, skola användas til Rikets Behof, Smickren Eder intet med ett sådant falskt Hopp; Herrarne, och mächtige Stånds Personer af Deras Anhang, taga emot dessa anseentliga Summor, och gjöra Räkning för hwarannan, medan Rikets Studer och Stats Brist hafwa dagelig Tillväxt.

J som bidragen till ett Kongeligt Hofe anständiga Underhåll, låten intet förblinda Eder, af den hungneliga Tancken, at Eder milda och nådiga Konung, däremot kan draga öm Försorg om det Allmänna, samt befordre sina älskade Undersätares Förmån. Han önskar wäl ingen Ting högere; men Herrarne sätta Hönom utur Stånd dertill, emedan Han äger intet mer än ett Skien af Rikets Höghet, Rikets Råd äga Myndigheten, som Deras af Rikets Ständer gillade Skrift af den tredie November 1755. uttryckeligen förklarar.

Med et Ord, i des Ställe, at J borden wara frie Undersätare, styrde af en Lagbunden Konung, så ären J Herrtjenare såde under främmande Wälde. Det förstog Lars Larsson (ifrån Wärmeland) ganska wäl, då han begaf sig på Ströcken, klädd uti en förnäm Herres Liverie gjord på Franck Wis, derigenom kunde han med Trygghet komma fram, der en redelig Swänskt Bonde Räck hade varit misstänckt.

De samma Herrar, som, på förnämde Sätt hantla mot Allmänheten, måste wißerligen leendes erhindra hwarannan, den Lättrogenhet, med hwilcken, J låten föra Eder af Deras listiga Grew.

J fall det skulle wara någon, som intet hade sig deras Utwäggar bekant, så skal til des Underättelse ästwen de i Korthet blifwa omöröde.

Min Påsare behagar påminna sig, at den Entighet som nu är ibland Råds Herrarne (en sådan Samdrägt den De
fiche

sielfwa, wold 1739 Års Riksdag kalladt hos andra en Sam-
mangabddning och (Kadellig Liga) denna Talghet säger jag,
sätter Dem uti fullkomneltigt Stånd, at wid alla Tilfällena
öfweröfsta Hans Mayestät, så at intet underligt woro, om
Han ledsande wid at wisa sig uti en Regering, hwaråst Han
ingen Ting betyder, utan endast måste, såsom en Ja-Broder,
underskrifwa i alla Deras Beslut, skäligt eller ostkäligt.
Således hafwa De emellan Riksdagarne alldeles frte Hän-
der, i Synnerhet sedan De, under högst Salig Hans Maye-
ståts sista Regeringstid, hunnit at uppfylla större Delem
af Tienster och Embeten, med Personer som äro Dem til-
giffne, hwilcke gå Dem til handa i alla Mål, emot det Be-
stodd De innom sina Wärel äga och den Frihet, at där hand-
la efter egit Behag. Det enda, hwarpå Herrarne, alt så,
måste wara uppmärksamme, är, at intet lida, wid det redo-
gödeande, som Ständer under Riksdagarne kunna af Dem
fordra, och at då eh sådant Folet får öfwerhanden, som skul-
le, med Begrep och Ärlighet, skärskåda Eldromålen, samt
driftigt för hela Wärlden uppenbara huru Riket blifwer för-
waltadt och styrt.

Til Förekommande här af, använda Herrarne alla
Krafter, at gifwa Riksdagen et sådant Sticck, som kan wa-
ra Dem fördelactigt.

Landet intages, allra först, af Fruktion för någon gruf-
wellig öfwerhängande Olyck, på det at alla Sinnen, upp-
synde af Häpenhet, må församma och förglata at upfåncka
nöddige Wänt och Steg, til förekommande af de Olägenheter
och Ordningar, som trycka Menigheten: Til den ändan
bruckades 1746 och 1747. at utsprida, huru det woro Fara
för Wä: nu warande Allernådigste Konung, at blifwa med
Samål och Barn dreswen utur Riket. Sådant hade aldrig
den minsta Grund, men Herrarne behöfde denna Konst, til
Synens Förwillande, så wäl för den ena som för den andra,
och

och emedertid undersåto De oss, at förwända, det De måtte
sättas i Stånd, at förfäcta Urs Printsens Säkkerhet, och
tillwäde sig rå, under Hans Kongl. Höghets Beskydd, den
ottildolliga Mondighet, som De nu bruka emot Honom sielt,
sedan Han är Deras Konung, samt hwarigenom De kufwa
Hans trognaste Underfätare. Uti detta Wälde bibehålle De
sig, genom nya Lögnar, rå De förbåra, at man måtte wara
angielågen, at blebekålla Friheten emot Wår Konung, hwil-
ken De tillfufwa ett fördärfweligt Andamål, nämligen, at
wilja förstaffa sig genom et Parti och Anhang, en Tyrannisk
och oinfrånkt Makt, öfwer Wårt Lif och Egendom. Hwar
och en wet, at Wår nu Warande Konung, är en mild, rätt-
wis och Gudfruckta Regent, som allorlig wil fräncka sit
Samwete, med Wäldsamheter emot Underfätarena eller til
någon Del wil gödra Intrång uti Deras billiga rättigheter;
men teke desto mindre beklåda Småde andarne Deras Gud-
lösa Dickter, med så många Omständigheter, insynna Dem
på så behagelligt och effierlyteligt Sätt, att många Wel-
menande blifwit deraf förledda.

Hwad De oss wåga sätta på Kongens Räkning, det
föra De på Drottningens. Hennes Mayestät af målas,
som woro Hon hård, högmödig, och försacktig, med mera.
Dessa Åresständare draga intet försyn, at på ett så fördärf-
wis försmåde sin Öfwerhet. Öfverstämde Rattalare, som
wåga Swårta en Drottning, hwars Dygd och höga Egen-
skaper, De wid alla möjellige Tilfällen, sieltswa prisat, så län-
ge De behöfde Beskydd af Hennes Hand. De tala intet al-
kenast emot Samwete och Öfwerlyckelse, De tala emot hwad
De sieltswa mångfaldige Gångor Widgådt, och sinna tillwäl
sidanne Däror som sätta Tro til Deras Ord.

Om Hennes Mayestät är hård, så är det emot Odugden,
den Hon hater, om Hon är högmödig, så är det emot nedrige
Stålaras ränkar, den Hon föraktar, och om Hon intet gör
Wår

Wärde af Bännigar, så är det wid de Tilfällen, då Hon an-
tingen kan hjälpa en Nötdidande, eller bidrağa till Konungens
Gera och det Allmännas Wilgång, eller då Hon kan pryda
Landet med Bynnader, hwarwid den Idoga Arbetaren förtienar
sitt Bröd, och hwarigenom Riket winner Lyfter och Anseende;
Men sådant måste nu läggas Henna till Last och Undersäka-
rena injagas Fruktan, för den råttträdigaste och frommaste
Öfwerhet i Wärlden.

Konung och Drottning tillskrifwas, orimligen, alt hwar
som kan misshaga Mentgheten, där likwid Konungen als in-
gen Ting förmår, och minst utt Bänninge Saker, Han har
sin heliga wisja Inkomst, hwilken Han hwarcken kan eller
wil öfwerstoda, och Drottningen likaledes.

Alla Dem som Herrarne tro äga någon Hug och
Styrcka, at kunna föreställa Sakernas rätta Bestaffenhet,
De beskriwas såsom farliga och illsinnade Män, hwilcka
ungås med Landsfördärfliga Stämpingar. Om Dem
intet annat förebrås kan, så söker man at göra Dem förha-
teliga, under Namn af Smekungar, och dylikt, samt, at in-
billa Myckenheten, det Öfwerhetens Råd är en sådan Skatt,
som alldrig kan winnas under et årligt Uppförande, med o-
talige slike Påfund, hwarigenom Folkets Mistroende til så-
dane Personer, må sättas Dem utur Stånd, at uträtta nå-
got och göra alla Deras uppriktiga och frimodiga Erhin-
dringar fruktlöse.

Deras Creatur, som dels utt Rikets ringare Tienster
och Embeten, dels wid Manufacturs Contoires och Tull So-
cietetens Betiening, äro uti Landet fring strödde, kunna all-
tid gifwa sina Gynare, trogna och tillförlåteliga, Berättelser,
oht alt hwar utt Orterne förelöper, samt derjemte, hos Per-
soner af alla Stånd, hålla föreläsningar, förfalska och med
bedrägliga Särgor föreställa alt hwar som måste blifwa ol-
munt beakt, samt föra ut Edgner, til Befordran, af hwar

Herrarne Årunda. Sedan Wägen ömmedelst är rågor-
lunda banad, företaga Råds Herrarne selswa Resor igenom
Prvincierna, somlige åt en Sida, andra åt annan. Då
sticka De sig på thet sättet, som De tro wara det tienligaste,
at winna allas Hjertan, De tala effter hvars och ens Smak;
Men hafwa litwål hos sig förbehållit, at i selswa Wärdet
alltid följa sin egen, De beklaga den betungade Almosen, så-
som de wore ganska eskuldige til des Armod, De rosa sin egen
Nit, Möda och Förörg för det Allmänna, De sucka öfwer
många Menistors Otacksambhet emot Dem, och onda tipsat
emot Riket, (merk wål min Råfare, at uti Deras Mun
sammanfogas alcid dessa bägge Omständigheter)
De försäkra, at med Tiden skola De bringa allting uti ett
önskeligt Tilstånd, och at man innan fort lärar så, taenom
Deras Anstalter, Råda lyckeligare Tider; De wisu sig gen-
ka gifsmilde, och kunne göra det, ty De wetta, med Wisshet,
huru De skola blifwa skadeslösa. De winlägga sig om, i
fall något Tilfalle gifwes, at uti Myckenhetens Åsyn affluta
ett eller annat Mål, med rättwisa och Öwåldughet, rå thet
at De må desto tryggare kunna utöfwa al Oräddighet,
wid Deras dageliga Embets Föråttningar. På dylikt sätt,
stryka De Landet i ring, at förtinsa de Enfalldige genom
Hjellert.

Denna Grundwal lägges til de Illgrepp, som de ärna
ansälla, wid den Tid, Riksdags Mannas Wälen, uti Stå-
der och på Landet, skola för sig gå. Då hafwa Wåra för-
sigtiga Herrar, redan uti Stockholm, utskakat, hwilcka Per-
soner, på hwart och ett Ställe, skola utwålljas. Man upp-
letar där til Folck, som antingen redan äro wundne, eller lät-
teligen winnas kunna, hwilckas Lycka och Wålfärd är uti
Rådets och des Andangs Händer, antingen igenom Profes-
ser, eller igenom Ansökningar om Previleger, samt Förstötter
utur allmänna Callor, eller omfider genom öfwerbawistiga
Ställu

Skilmsstycken, i Anseende till hwilcka, Rådet har utt sin
Makt, at straffa eller befria De n. För dessa och dyllika
arbetas med alla Raaffar. Wigarne uppfyllas, den Et-
den, med listiga Boswir, som fara från den ena Orten til
den andra, låcka, hota, truga, Tractera, och köpa röster för
Råds Herrarnes Gunstlingar. De Äre, hwilckas Redlig-
het och Sådaktighet är förhåtelig, blifwa på allt möjligst
sätt utestängde, och när en annat hjälper, låta De tiktala dem
af någon äresförgåten Embetsman, eller någon annan Sk.
sätta dem under hwarje handa Sklen Sub Recetu, och för-
klare dem, derföre, otienlige at bewissta Riks-dagen, som det
skedde med den redelige Rådman Jacob Hällström i Kiöping
Stad, och äfwenledes bland många andra med den ärliga
Johan Wärson ifrån Store Luna och Koppbergslän,
hwars redliga Ståndaktighet aldrig tillsyllest kan berömas,
och hwars Olycka aldrig nog kan beklagas, sedan Herrarne
får Honom utt sina Klor (De har plågat och pint Honom
utt en ganska swår Arest, och när De eij på annat sätt kunde
omkomma Hanom, och at Han eij skulle hafwa öppet Til-
fälle, at låta sina okunniga Bröder och hemmanwarande, samt
Allmänheten, få Runskap af deras Straffwärdas försarande,
så har De gjort sig til Mördare, och utt Aresten, förgiffat
des Mat, at Han snart blef där af död.

Romna De endast så wida utt ett Herredags-mans
Wal, at någon Twistighet sig nyppar, då hafwa De Spelet
wunnit. Saken blifwer snart hänstuten til Rådsherrarne,
hwilcka man wil kan föreställa sig altid dömma til Deras e-
glt Anhangs Fördel, och fructla intet, at genom uppenbar
Drätteådighet, samla sig sådane Riksdagsmän, som skola för-
swara alla förelöpande Oslagligheter.

Dessa och dyllika Utwigar brukas, med särdeles Nytt
och Framgång, i Synnerhet wid Präste- och Borgare wal,
hwarföre man nu seer en eller annan ogudaktig Beskop wa-
ra

va i Stånd, at upphäwa sig till Fursturman för Urvalet af Præsidenten, och gå så wida, at Laglöshet och et oför- stämt Herrarnes Uppförande, winner mäktigt Beskydd, i blande de så kallade Andelige, hwilcke borde förnämligast söka at befrämja en, uti Ende fructtan grundad, Ordning och Laglydnad. Likaledes anföres Borgarena denna Riks dag af en Rikets stummaste Blodigel, leswa i Svus och Duus, öfwerlasta sig så af Mat och Drick, at de under öfwerlägnings Stunderne, Knapt färmå samla sina Tanckar, De samtlycka med Skrän och rop til allt hwad dem af deras Salman föresätles, och Winkläppa sig om intet annat, än at kuswa de Ledamöter, hwilcke äro benägne til ett billigt Tanckesätt.

Uti Adels Ståndet, hafwa de sig rågorlunda bekant Antalet af dem, som wilja försäcka rättwislan, det är intet stort og kan snart blifwa öfwerstådt, i Synnerhet, då de Okunige förledas genom konstigt sammensindde Bögner, de Struge winnas med Penningar, de Liderlige underhållas uti deras förargeliga Wäsende, de ärelöfse iatagas af hårtige Löfften om Befordran, och en stor Del, som förer affides, långt ifrån Stockholm, en fattig Lesnad, uti Okunnighet, om allt hwad utom deras Sochn förelöper, hämtas upp lastals, på Dyng-wagnar, förses wid Ankomsten med Kläder och i Synnerhet med Förtäring, til öfwerflöd, ledas sedan upp på Ridarehuset, at under wista Anfarares Inseende, ropa, stråla eller votera, allt effter de Befalningar, som der till utgifwas. Dese yrwackne Ussingar glädias öfwer de Sälle Stunder, som de så öfwrmodeligen lömmit at tilbringa, samt öfwer den Höflichkeit de niuta, af Rikets ypperste Män, och söka at, genom en blind Lydnad, Waga lägga sin årtidsamhet.

Det ärbara Bondeståndet hafwa de swårast at winna, des flästa Ledamöter, kunna eij annat, än wara uppmärksamme på sådant, som ländet til at befordra den allmänna Stillheten och Wältrifnaden, Deras Hjertan äro uppfylte

med en berömlig Rikt och Wälmening, De föresattla sig at gränsta och Nagelfara hwarckens Sidromål, samt utan Ansfernde till Personen med behörig ömhet sköta rätta Riksdags ärenden; Men så hafwer likwäl Rådet, äfwen hess Wönderne, wunnit denna Riks-dag ett owanligt Inslag, genom en Orm, som Ståndet bust uti sin egen Barm, hwilcken på en gång wiste alt sitt Siffi och Etter: Den äre-förgätne Olof Säckanson gjorde sig snart et litet Anhang, bestående af rågra så sådanne Ridningar som han sielf är: med deras Tilhielp började han Tillwilla, sig öfwer sina Medbröder en otillbörlig Myndighet; hwad han fant förgodt det måste blifwa hela Ståndets Mening, förgäfwes wille De rebelige påstå Deras rätt, och begiera Votering, sådant afflogs, som en Orsinnlighet, han hade lärt af Herrarne at, genom uppenbart Begabbert, förmåna til Laghdnad, medan han sielf intet ärklände annan Lag, än Rådets Åstundan. Omfidor förmodade han uppreta några mer Welmenande än Warsamme Wönder til hiffigt Misnöje, hwaraf han tog sig Aledning, at utan Barmhertighet, skötta de måst betydante, af de sent intet wille göra ett med honom, uti Olycker och Förföjlsjer. Således blef han Allrådande, och want genom Wäldf. i beheter den Makt han nu inehafwer, at ingen rågar sätta sig emot de fördröfwliga Steg, hwarutinnan han förer Wönderne emot deras Willja.

Härwid torde det förefalla sällsamt, huru enstolte Personer, kunna wara i Stånd at förskuta al den Kosnad och Utgift, som slika widlöfftiga Anstalter kräwa, och på det al Ökanoghett, äfwen i detta Mill, måtte undandöjas, wil jag anmärcka, at De hafwa Twänne Förråder at tilgå, nämligen Frankrikets Underhöd, och Sw riges allmänna Medel.

Det första är nu intet så ömnoget som det tillförende wartt; Men så nödgas likw il Konungen af Frankriket be-

så något, ehuru Hans Cassor äro denna Tiden uti gansta
ufelt Tillstånd, och Han des utom tror sig kunna fordra af
Herrarne, at sedan Han, intet utan ring Utgift, hulptit dem
til det Anseende och den Makt, hwarutinnan de sig befinna,
så borde de bibehålla sig sielfwa derwid, och intet af Honom
åsta något mer, än hwad han de Förnämste af Dem, Ull-
gen består, för det, at de stola hålla honom Sverige tilbanda.

Däremot hafwa De så mycket önnogare Tillgång uti
det Sednare, som er Rikets Medel. Dem förwalta De eff-
ter Behag, dem försöra De under hwariehanda Förwänd-
ningar, och köpa Eder a Fuldmäktige med de Penningar, som
af Eder obrägelige Pålagor samlas, så at hwad I det ena
Året udgiffwer, det ttenar at göra Eder det andra Årets Ud-
skolber desto drygare, enär allt hwad Herrarne göra blifwer
gillat och allt hwad de påstå samtyckt, af Ständer, som äro
på förnämde Sätt, sammanbragte och förde.

In för dessa Ständer tråda Råds Herrarne fram, och
tala med en forstäld Höpenhet, om det Ansvar som de erklän-
na sig wara underkastade; med en Skrymtacktig ömhet om
Underfåtarenas rätt; med upprorisk Öfverhet, om Konungens
höga Person; med stamlös Ödgnackthet, om Rikets Til-
stånd. Detta allt stier uppenbarligen. I Tofshet begå De
så, at Deras närmaste Anhöriga och Tilgiffnaste Wänner
blifwer uppdragit at Wärda och öfwerse Rikets angelde n-
ke Wärf. Dessa hantera da allting som Hemligheter, och på
det ingen Gensägelse måtte hindra Wärfställandet af Deras
i Rönödom fattade Beslut, göra De uti Ständernes Namn;
Men stekwäl Ständerne oåtsport, alla Anstalter som kunna
befordra Herrarnes Nöjde, öfwer hwilcket olagliga och otill-
börliga Uppförande, öfwerste Lieutnanten Rudbeck och Ma-
joren Duriez, uti Deras oförsträckte Yttrande, til Middor-
hus Protocollet, sig utförligen biswärat, redan i Början af
denna Ricks Dag.

Till föreförmående af flera sticke Förelittelser, hafwa Herrarne tvärt emot förra öfverens komelser, tillwiga bragt en Comission eller Domstol, som intet Ansvar är underkastad, sammansat, till större Deln, af de Gudlöfaste Stålar man i hwarla Stånd kunnat upplita. Dit drages alla som misshaga det råddande Anhaug. Ingen Ordning, ingen Profess, tages der i Akt, ingen Öfsuld länder til Forswar, wara anlagad och blifwa dömd, för Fel dem man aldrig begådt, är det wisaste man af denna oformelliga rätt, har at förmoda. Derigenom tillslutas Munen på hwar och en, som ähst kunde wara hågad at nämna och beklaga det Allmännas Röd.

Den Wärnlösa Allmogan måste härwid blifwa i Synnerhet lidande. De redeligaste och alvramst nästfulla Ledamöter af Bonde-ståndet, hafwa Dels blifwit kastade i hårdaste Fångelse, dels nödgade at öfvergifwa Hustru och Barn, samt söla deras Säckherhet uti aflägsne Länder, såsom förenämde Lars Larsson, hwilken länge sedan hade warit et rof för sina Stender, så framt han icke omfider fått beskydd uti England. Härmedelst tro Herrarne sig kunna underkustwa Allmogon den de lutet förut winna, och som Bonden är minst kunnig om Advocats Örep, så faller det dem lättast at såärja honom, uti de Rät som Önskan och Illwilljan tilleder.

Omfridor när Riksdagen någon Tid warat, får man höra Rådets Wänner utbreda präcltige Berättelser, om de gode Författningar, som i alla Mål tagne äro, swatsande berömt för wis: Herrar, hwilckas oförlickeliga Förehållande, då säges alldrig nog, af Undersätarna, kunna prisa och erkännas, kanske något Förslag til större Löningar för Rikens Räder, hwartil man föregifwer sig hafwa utswanit Medel, utan Statens synnerliga Tillökning, och jemte allt detta, bedrägliga Beskrifningar, om de så kallade Frihetens härliga Frufter, hwaraf allt för många låta sig löfswas.

Föreställden Eder mine Käfare ett Sällskap af Spills-
dof

Boskvar, ankomna till en Marchnede Plats; hvar af en del af dem traxt samler, med en Trumma, mycket uppietigt Folk om kring sig och följelätter oss deras Uppmärksamhet, med några utspeltade Dockors Glitter, och hwaritbanda Zaffrelare Konster, emedertid vränger den andra Delen sig in ibland den Tankelösa Menigheten, wittlar alla Rätt och Wäresäcklar, synger till sig hwad redbart deruti finnas kan och wänder oss åter förda hwar och en fät, genom någon Kånbar Säcklust dyrt betala, den Däraktiga Förundran, af hwilken han varit intagen.

Likaledes handlar Wåra Herrar med Allmänheten, och ibland de Poekbetar som de lasta ut, bör jag icke föråta, ett oförskämt Papper, tryckt under misbrukat Namn af ärlig Swänst.

Genom denna Skrifft hafwa Råds Herrarne tänkt göra sin Sak god utt hela Landet, och bedraga med Deras Falska Sluttsatser den Lättrogne; men det är otwifwelaktigt at hwad upplöst och råttlaffens Swänst, måste soggas öfwer de Därskaper, Pögnar, och Orimligheter, som detta Afgrunds Foster innehåller, och förundra sig öfwer den Dårskhet, hwar med et slikt Arbete bestyddas.

Bibelen är därstädes utt wrångaste Mening anford, och när Kielets Wördnads wårde Arcebisshop, såsom råttlaffens Bluds Ords Lärare, sig här öfwer beswärat, är han bleswen öfwerhopad med Dwell, af ett Herrarnes alleranedrigaste Wärding.

Låg och Regerings Form brukas där som en Waxmåsa, wribes och wändes till Herrarnes Behag och Förman, hwilket Baronerne Reuterholn och Grönhagen, jemte flera andra, utt Lärda, och mycken Mogenhet, som berömelig Wälmening, författade Memorialer tydeligen bewist; men slika Skrifter undandöslas, medan Belackares Giff befordras till trycket.

Herrarnes ärlige Swänske följder föröfrigt at säkra, på
all möjligt Sätt sina Willosatser; Men den som alenast
utan Afseende på hans söta Ord, will jämföra hans Beskrif-
ningar, med Salernes rätta Bestaffenheter, skal snart finna,
at Edgens Andar föra hans äreståndande Pånn.

Huru skruter han icke af Ordning och rättwisa, utt
Wårt arma Land, där så många Suckningar höres öfwer D-
rätwisa och Missbrul?

Huru ståt talar han icke om Anstalter til Rikets För-
swoar, där Wij likwäl allbrigt warit mindre i Stånd, än Wij
nu äro, at wårja Os emot frenteligt Förse?

Huru prisar han icke Wåra stora och härliga Bygna-
der, hwilcka dock falla neder och rasa til Undergång, medan
de ännu äro under Arbete?

Huru påstår han icke, at Rikets Skuld minskas och
aftager, ehuru hwar och en som har någon Insigt, fullkom-
mligen will wet, at Skuld och Stats Brist Kalligen förökas?

Huru far han icke Ramidå fram emot alla de Perso-
ner, som intet willja låta förleda sig af Råds Herrarnes för-
menta Slughet, eller skräma sig af Deras Påck?

Huru blander han sig icke otidigt utt Riks dags ären-
der, förestriwa hward Rikens Ständer, effter hans Åsiun-
dan, hafwa at gådra, samt på hward Sätt det stie bör, och
driftar äfwen utguta Förswädelser; öfwer hward som stund om
föreluppit, utt sielwa Ständer, och wld öfwerläggningarne,
när det ej warit hans Anhang til Verbag?

Huru afinålar han icke, i grusweligaste Måtto, alla
Enwåldets swära Påföljder; Men förtitger deremot de ober-
skrifweliga Olycker, och det mångfaldiga Elände, som de Län-
der måste förbara, där högsta Myndigheten är utt några en-
skylte Händer.

Han anförrer at flera ögon ser mera än två, lika som
en Enwålds Konung intet kunde hafwa Förståndiga Rådgif-
wa

ware, fast de ej skulle yfwas under Namn af Ricks Råder.
Männe ej de Personer måtte kelswa Wära ömme om,
at gifwa nyttiga och hållsamme Råd, som Weta sig så en
Regent til Ansvar, för Utgången och Påföljderne, än De
äro, hwilcka förmoda, at på Uttilligt Sätt, förblinda en
Myckenhet, och bringa den samma at gilla Deras Öre-
hafswande?

Huru uttrar han sig icke otillbörligen om Wära uppse-
Konungars Regering? . . . . . Här måste jag fa-
och Hären resa sig på Huswudet, när jag eftersu-
nar, at de Regenter, hwilcka warit menige Mans Hågn och
Beskydd, De hwilckas Dyader Sirat Tronen, och uppse-
hela Wärdens Förundran, De som ewärdeligen blifwa Sirade
af Utläningar och Främmande Scribenter, De afmålas ut
en allmän Swänskt Skrift, tryckt och utgifwen under Rege-
ringens Beskydd, såsom grynna och sanslösa Menne-
Det war ett nog, at Edonen skulle upphöja Wära Herrars
Förwallning, utan äfwen besläcka Wära öfvermå-
CARLARS Konung **CARL** den Ellof-
tes/ och Konung **CARL** den Tolfstes Öre-
fulla Lesnader.

Man borde kelswål intet annat wänta af en Påana,
som understår sig at i Skygd af några Konstiga Ömwiggar,
besläcka Wära nu warande öfwerhet och det så uppenbartigen,
at des öfvermånde och äresföraktne Författare, med alla dem,
som tagit uti des Öfwermånde någon Del, aldrig kunde und-
gå det Straff, som Misgjärnings Balcens femte Capitel och
första § förklarar, om ej de, hwilcka häröfwer komma at dö-
ma, wore kelswa ärliga Swänke af samma art och Besläf-
senhet, som den tryckte.

Sådant alt oakadt, måste jag, till mine Landemåns
Blod, tillåta at detta Pasquill, förblindat mångan, och be-
klaffat Herrarne til denna Ricks dag ett stort Utal Säkun-
noge röker.

Ehuru kort och ofullkommet det wata kan, som jag
här anfört, angående Wårt K. M. G. Fädernes Lands närwarande
mer en mycket beklagliga Tillstånd, angående rättta Grunden och
Orsacken därtill, nämligen Herrarnes Wilda, samt angående
de sliftiga Medel och Utwägar, genom hwilcke dehe bibehålla
och äfwen öka deras otillbörliga och ortimmetliga Myndighet,
så håppas jag, at det torde Hi minskonne wåra tillräckeligt,
at öppna ögonen på dem, som med all Sitt hållas uti Mörkhet
och Ofunnighet, om Säternes Wärdeliga Sammanhang.
Jag förmodar mig hafwa banat dem en Wäg, til at kelswa
betänka och hosi sig öfwerlägga, hwad som förelöper, så de sto-
la där af winna mer Upplysning, än uti en Skrift någonsin
kan med delas. I Synnerhet måste de gråna sig då de kom-
ma i hug, den Ståndaktighet, hwarmed, Wåra männliga
Förfäder, fråst Swea Rike utur främmande Händer, och be-
friet från mäktiga Konungars Wåld, detta Land, hwilket nu
hålles i Twång af någre usle Sprättbökar, fördärswade af
Franskt Landeslät, Franska Seder, och Franska Skuldor-
mar. Hwad skulle wäl de Hederwårda Mån, som war emot
Konung CHRISTIERN den omiloe, säga, om de kunde sitga
upp af sina Grafwar och se sine Effterkommande, med nesli-
glt Talamod, draga det Dol, som Herrarne lastadt uppå Wåra
Skuldor, och som blifwer war Dag tyngre? måtte De skulle
Willa årtenna Öf för sina Barn och männe hela Wården,
uppföld af den Skynff som nu öfwerhöllier Öf kan tro och
föreställa sig, at Wå härstamma af et så ådelmodigt Slätte?
ja Wårt sitta sittande synes så mycket mer undranwårdt,
som Herrarnes Wålde är til ingen Del dragelligare än
Konung CHRISTIERN.

Uti Örnhet öfvertröffade Han Dem intet: En utom det, at De hwarcken spara Blods Utgintelse, eller kårda sine Medfart, emos dem som De hata, så tracta De oskäteligen effter, at beröfwa de allra redeligaste Undersåtarene uti Riket, Deras Ära, samt gode Namn och Ryckte, hwilcket er lidrare än sielfwa Lifwet.

Som Konung CHRISTIERN brukte Påswens Namn och sökte, under Religionens Mantel, at styla Oustan och Suldsheten af sitt Uppförande, så beropar Herrarne sig på förwollade Skänder, och bringa Ewea Rikes Inbyggare, uti Trældom, under et bedrägligt Sken, at förswara Friheten.

De uttoda Grundlagarne, alt effter Deras egen Åttå, på samma Sätt som Konung CHRISTIERN handlade med sine gifne Förlåringar.

Hans förnämsta Affgat war, at hålla Riket under en främmande Crona. I det Målet äro de honom äfwen like, emedan desse, de Franste Kongens Pegojon, hålla Eweriket, som en Provinz under Franckerikets Lydnad.

Äldrig förnämde Konung CHRISTIERN med sitt Anhang mer utblättas Landets Förmögenhet, än Wära Herrar, under hwarjehanda Företwändningar, det göra, med samma Oekonomersamhet, som han någon sin kunde hysa, om Underståtarens, deraf flytande oundwicketiga Nöd.

Herrarne hafwa i Synnerhet det gemensamt med Konung CHRISTIERN, at, de ritwit Rikes Styrelsen til sig, ifrån den som, genom Etwånke Wåns fria Wol och Förtroende, är berättigad at regera. De hafwa i det Målet, med förddumelliga Råncker Wunnit, hwad Ekranen med Wipnad Hand uträttade, och den tiäcka Sturen, som wid det Tilfälle dog för sitt Fädernes Land, undergik kåncke intet blidare öde, än Wår Konung, hwars hela Bes-

nod uphoffas, til en tårande Sorg öfwer sig, sine
Efterkommande och sitt Rike.

Då före mine Wälsinnande Landsmän, besinnen hwad
Eder nu tillkommer at göra; Men besinnen Eder snart ty
Wird nåligheten af Edert Beslut torde blifwa hwar Dag
swårare.

Swång och Armod ökar sundeligen Eder Oförmodigh-
het, at gripa til de Utvägar, hwartgenom Wära Gorfäder
wunnit odödligt Namn.

Wälsambheter och Gorföjheller, minsta Antalet af de
så Personer, som med Frimodighet och redelig Rätt, skulle
både willja och kunna Wägleda Eder, uti ett Wigtigt Göre-
hafwande.

Ännu äger J en Konung / hwars An-
komst uti Riket bewist / genom hugneliga
Påföljder / at GUD hade utset honom til
Sweriges Rådande. En Konung af
Wasa Blodet / som jemte alla andra höga
Egenstaper / äfwen besitter den / at utan
Betänckande hålla sitt Lif ospard / för Un-
dersätarenas Wälfärd. Hans Mun är
tillsluten genom Herrarnes fogade Anstal-
ter; men hans Hierta kallar Eder / Edra
Fullmächtigar som nu äro wid Riksdagen /
och ännu fåt behålla sitt Lif / deras Hiertan
äro sonderkrästade af Sorg och Smärta /

De

De uppsända til GUD i sin Hemlighet / in-
nerliga / och af Hiertans flödande Tårar /
safftade Bönor / för Eder nalckande Ankomst
til Secokholm, med det allraförsta / och all-
Ting synes påminna Eder / hwad Skyldig-
heten / emot Konungen / emot oss och Hädernes
Landet / och emot Vår Effterwärd Kröfwer.
Hans Majestätis Lifetid är uti Guds Hand, som sedan Han
en gång, til tinnelig Psckalighet, öpnat Menskiörne en
Wäg, den de försina och intet willja bruka, kan omsider til
sluta den samma för långtligge Tider.

De Herrar hwitlaka, uti präktiga Wagnar, dyrbara
Kläder, och omgiffne med ett Saligt Sölje, synas förackta
Eder Nedrighet, De wärfwo tinom sig hwar Gång de täncka
på den rättmättiga Händ, hwartil Deras Uppförande, länge
sedan, hade bort uppreta Landets Allmoge, och denna Fruck-
tan, som nödgår dem, at glöra sig förfärlige, har intet min-
dere Del, än Illskan, uti de Härdheter, som emot frie Män
utöfwas. De wetta gansta wäl at det beror på Eder Will-
ja, om I skolen wara uti Deras eller de uti Edert Wäld ;
Men de wäga derpå löst, och lefwa uti den Fortröstan, at I
alltid som Diuren i Skogen, låten med målade Busar
och Pappar drifwa Eder in, uti de mindre synlige,
och lickwäl långt farligare Nätten. De förtröcka på
sin Konst och på Eder Enfallighet. Huru synde de icke, och
huru wändas de icke, då Bönderne sista Gången woro uti
Rörelse. En försigtig samt rättfint Anförare, som rå sakna-
des, kan nu aldrig tryta

(När Konungens
Rät-

**Rättighet, och Landets Uppkomst
blifwer wårt Salttefen.)**

Här är nu intet,
som 1743, frågan om en Främmande Prins, hwad man skulle
göra, det anginge Vår Sag-brönte Konung, ut
hwilken hwar årlig Man, tillika med mig,
åra, hugnad, och alltidns För-
nyelse önskar.

Stockholm den 24 Aprill 1756.

J: SWEDENSKIÖLD.

www.books2ebooks.eu